

Arbeidsdepartementet, AD
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 12/01983-2
Arkivkode: 467
Saksbehandler: Cecilie R. Sæther
Deres referanse:
Dato: 10.01.2013

Høringsuttalelse foreslåtte endringer i ferieloven

Det vises til Arbeidsdepartementets høringsbrev av 9. oktober 2012 om endringer i ferieloven.

I høringsbrevet foreslås det endringer i ferieloven knyttet til ferieavvikling ved sykdom og foreldrepermisjoner. Bakgrunnen for forslagene er at ferielovens regulering ikke er i tråd med arbeidstidsdirektivets artikkel 7 og EU-domstolens fortolkning av direktivets minimumskrav om fire ukers årlig ferie. KS legger til grunn at det er nødvendig med endringer i ferieloven for at loven skal være i tråd med arbeidstidsdirektivet.

Sykdom under fastsatt ferie

Departementet foreslår endringer i ferieloven § 9 (1) andre ledd som innebærer at arbeidstaker som blir helt arbeidsufør i løpet av ferien kan kreve erstatningsferie senere i året uten dagens begrensning om at sykefraværet må ha vart i minst seks virkedager. Departementet har vurdert om det vil være hensiktsmessig å foreslå særregler for så vidt gjelder ekstraferien for arbeidstakere over 60 år, da dette er lovbestemt ferie som går utover direktivets krav. Departementet foreslår imidlertid ikke en slik særregel blant annet med henvisning til at dette regelteknisk vil kunne være komplisert å forholde seg til.

KS er enig med departementet om at det vil kunne bli komplisert å forholde seg til to ulike regler for så vidt gjelder retten til erstatningsferie som følge av sykdom oppstått i ferien avhengig av om dette dreier seg om ekstraferien eller den «ordinære» ferien. Ikke minst vil det i mange tilfeller kunne være uklart hvilken del av ferien sykdommen referer seg til i tilfeller der ekstraferien inngår som en del av en lengre sammenhengende ferie.

For arbeidstakere over 60 år som har krav på ekstraferie følger det av ferieloven § 6 (1) andre ledd at disse arbeidstakerne selv bestemmer tiden for avvikling av ekstraferien. Ekstraferien kan tas samlet eller med enkelte dager. I mange tilfeller skaper det utfordringer for arbeidsgiver at arbeidstakere selv fastsetter når ekstraferien skal avvikles. Ikke minst på arbeidsplasser der det er avdelinger/enheter hvor en stor andel av de ansatte er over 60 år.

Departementets generelle forslag til endring i § 9 (1) andre ledd, åpner opp for at også enkelte dager av ekstraferien kan utsettes til et senere tidspunkt som igjen skal fastsettes av arbeidstaker. Når det er arbeidstaker som også skal fastsette når den utsatte ekstraferien eller dager av denne, kan tas, vil det skape ytterligere utfordringer for arbeidsgiver. Dette gjelder tilsvarende i dag for så vidt arbeidstaker blir

syk i hele ekstraferien, men vil være mindre praktisk fordi det forutsetter at vedkommende da blir syk første dag av ekstraferien og forblir syk i hele ekstraferien på grunn av kravet til «minst 6 virkedager».

En generell bestemmelse slik departementet foreslår, vil også kunne skape ytterligere uklarhet med hensyn til om det er ekstraferien som er rammet av sykdom eller den ordinære ferien, i tilfeller der ferien er basert på en kombinasjon av de to. For eksempel i tilfeller der arbeidstaker skal avvikle flere sammenhengende ferieuker og det er klart at en av disse ukene er ekstraferien uten at den er eksplisitt definert. Fordi arbeidsgiver har styringsrett med hensyn til avvikling av erstatningsferien av den «ordinære» ferien, men ingen styringsrett for så vidt gjelder ekstraferien, vil det være av betydning å fastslå hvilken del av ferien som sykdommen relaterer seg til.

KS ber derfor departementet vurdere å begrense arbeidstakers rett etter ferieloven § 6 (1) annet ledd til å fastsette tiden for avvikling av ekstraferien i de tilfeller der allerede fastsatt ferie blir utsatt på grunn av sykdom. KS er av den oppfatning at fastsetting av erstatningsferie på grunn av sykdom oppstått under avvikling av ekstraferien, bør følger de samme bestemmelser som gjelder for den ordinære ferien.

En endring av ferieloven § 6 (1) annet ledd bør gjelde generelt både for de tilfeller der sykdom har oppstått i forkant av ferien og under ferien. For de tilfeller der arbeidstaker blir syk før ferien starter følger det av ferieloven § 9 (1) første ledd at hele ferien må tas samlet på et senere tidspunkt. Arbeidsgiver vil derfor etter denne bestemmelsen i dag ha styringsrett for når erstatningsferien skal tas i de tilfeller der ekstraferien inngår som en del av den ordinære ferien. Dette gjelder imidlertid ikke i de tilfeller der arbeidstaker blir syk i forkant av en ferieuke som utelukkende er ekstraferien. KS mener at en endring av § 6 (1) annet ledd også må gjelde i disse tilfellene.

KS finner også grunn til å peke på at ferieloven § 6 ikke synes å være tilpasset en situasjon der arbeidsgiver skal fastsette erstatningsferie for ferie som ikke ble avvirket helt eller delvis på grunn av sykdom. Dette gjelder generelt. I tilfeller der den opprinnelige ferien er fastsatt sent på året, vil arbeidsgiver i mange tilfeller ikke ha mulighet til å ivareta varslingsfristen på 2 måneder i § 6 (2) første ledd. Loven åpner imidlertid for at fristen kan fravikes når «særlige grunner» er til hinder for å ivareta lovens varslingsfrist. Det ville være ønskelig om departementet klargjorde i forarbeidene hvorvidt fastsettelse av erstatningsferie sent på året vil gi grunnlag for å kun fastsette en helt kort varslingsfrist i de tilfeller der dette er nødvendig for å få avvirket erstatningsferien i løpet av ferieåret.

Utbetaling av feriepenger for ferie som ikke er avvirket på grunn av sykdom eller foreldrepermisjon

Departementet foreslår å endre ferieloven slik at det ikke lenger skal være mulig å få økonomisk kompensert manglende avvirket ferie som følge av sykdom eller foreldrepermisjon. KS legger til grunn at den foreslåtte endringen er nødvendig for at ferieloven skal være i overensstemmelse med arbeidstidsdirektivet for så vidt gjelder lovbestemt ferie på fire uker.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvorvidt det for lovbestemt ferie utover direktivets minimumskrav på fire uker fortsatt bør være adgang til utbetaling av ferie som ikke er avvirket på grunn av sykdom eller foreldrepermisjon.

KS er av den oppfatning at det i mange tilfeller vil være hensiktsmessig og ønskelig for både arbeidsgiver og arbeidstaker at ekstraferien for de over 60 år, skal kunne kompenseres økonomisk i de tilfeller der ferien ikke er blitt avvirket på grunn av sykdom eller foreldrepermisjon.

Departementet har ikke kommet med forslag til hvordan en slik bestemmelse skal utformes. KS mener det er viktig at ikke arbeidstaker selv skal kunne kontrollere hvorvidt ferien skal kompenseres økonomisk eller ikke. Dette har sammenheng med at det er arbeidstaker som fastsetter når denne ferien skal avvikles. Dersom KS sitt forslag om å begrense arbeidstakers rett til ensidig å fastsette avvikling av erstatningsferien for ekstraferien ikke blir fulgt opp, mener KS at arbeidsgiver ensidig må bestemme om

ikke avviklet erstatningsferie skal kompenseres økonomisk eller overføres til neste år i de tilfeller der det er arbeidstakers forhold som har medført at ferien ikke blir avviklet innenfor ferieåret. For det tilfellet at KS sitt forslag blir fulgt opp, er KS av den oppfatning at det må foreligge enighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker dersom manglende avvikling av erstatningsferien skal kompenseres økonomisk.

Det bør videre klargjøres hvorvidt økonomisk kompensasjon kun skal være aktuelt i de tilfeller der det ikke er mulig å få avviklet erstatningsferien i løpet av ferieåret eller om det også skal være anledning til dette i de tilfeller der det faktisk er mulig å få avviklet erstatningsferien, men hvor dette ikke er ønskelig. For eksempel fordi arbeidstaker blir syk i hele ferien og ikke ønsker å avvikle hele erstatningsferien på høsten. KS er av den oppfatning at muligheten til å kompensere erstatningsferie for ekstraferien for de over 60 år, bør gjelde i alle tilfeller der ekstraferien ikke er blitt avviklet på grunn av sykdom.

Overføring av ferie som ikke er avviklet på grunn av sykdom eller foreldrepermisjon

Departementet foreslår at ferie som ikke er avviklet på grunn av sykdom eller foreldrepermisjon skal overføres i sin helhet.

Forslaget innebærer at der arbeidstaker er borte i flere år fra arbeidet som følge av sykdom og foreldrepermisjoner og arbeidsforholdet fortsatt består, kan kreve å avvikle flere års opparbeidet ferie. KS mener dette kan skape utfordringer for arbeidsgiver. Dette vil særlig være aktuelt for tariffbundne virksomheter der arbeidstaker kan ha fulle feriepengere rettigheter under sykdom og foreldrepermisjon.

I en del tilfeller vil det heller ikke være hensiktsmessig at arbeidstaker avvikler lang ferie etter et sykefravær da tilbakekomst til arbeidsplassen kan være et viktig element for at arbeidstaker skal klare å holde seg frisk.

Departementet viser til sak C-124/05 der det blant annet fremgår at hviletiden ikke mister sin betydning så fremt den avvikles i etterfølgende periode (etterfølgende år). KS mener departementet må vurdere muligheten for å kreve at ferien avvikles under sykdom når arbeidstakers sykdom har vedvart i flere år. KS mener arbeidsgiver bør kunne kreve at ferien avvikles i påfølgende år, uavhengig av om vedkommende fortsatt er syk.

KS er videre av den oppfatning av at det er grunnlag for å skille mellom ferieavvikling knyttet til sykdom og ferieavvikling knyttet til foreldrepermisjon. KS kan ikke se at direktivet er til hinder for at ferien avvikles under foreldrepermisjon, og dette har departementet heller ikke problematisert. KS mener at dersom arbeidstaker ikke avvikler ferie i permisjonstiden, jf. ferielov § 9 (2), må det åpnes opp for at arbeidsgiver kan kreve at permisjonstiden avbrytes under ferieavvikling dersom dette er nødvendig for at ferien skal bli avviklet under ferieåret. Permisjonen vil da bli forlenget tilsvarende.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Som departementet påpeker vil forslaget til endringer i ferieloven innebære både økonomiske og administrative konsekvenser for arbeidsgiver. Foruten de konsekvenser som departementet påpeker vil KS også peke på følgende forhold:

Arbeidstaker som oppholder seg i utlandet har i utgangspunktet ikke sykepengere rettigheter i henhold til folketrygdloven § 8-9. Det er imidlertid noen unntak. Regelverket for sykepenger i utlandet er komplisert og arbeidsgiver vil bruke uforholdsmessig mye tid på å vurdere hvorvidt arbeidstaker vil ha krav på sykepenger når det bare gjelder en eller noen få dager.

Tilsvarende gjelder i forhold til kravet til dokumentasjon. I mange tilfeller leveres det tilbakedaterte legeerklæringer og arbeidsgiver må vurdere hvorvidt vedkommende ikke var i stand til å oppsøke lege på et tidligere tidspunkt.

Arbeidstaker som har blitt syk i utlandet vil mange tilfeller ha krav på erstatningsferie uten å ha sykepengere rettigheter. Feriepengene vil allerede være utbetalt, og arbeidstaker vil da ikke ha krav på økonomisk kompensasjon når ferien avvikles. Vår erfaring er at mange da ikke ønsker erstatningsferie likevel. Dette medfører mye ekstraarbeid uten at resultatet blir erstatningsferie.

De administrative og økonomiske konsekvensene vil kunne bli noe redusert dersom arbeidsgiver får muligheten til å fastsette avvikling av erstatningsferien for den ekstraferien for de over 60 år. Det vil gi arbeidsgiver mulighet til å fastsette erstatningsferie på en tid som er tilpasset virksomhetens drift og gi arbeidsgiver mulighet til å redusere behovet for å ta inn vikarer.

Tor Allstrin
Avd.dir. KS Advokatene

Cecilie R. Sæther
advokat